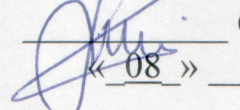

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор Одеського державного
екологічного університету

 Степаненко С.М.
« 08 » травня 2023 р.

Затверджено на засіданні Приймальної
комісії ОДЕКУ « 28 » квітня 2023 р.,

Протокол № 4

Наказ № 96 «ОД» від « 08 » травня 2023 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

спеціальність «051 Економіка»

Одеса – 2023

Розробники програми:

Гарант освітньої програми,
Завідувач кафедри
економіки природокористування,
д.е.н., професор

О.Р. Губанова

Доцент кафедри економіки
природокористування,
к.е.н., доцент

С.В. Арестов

1. ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Метою проведення фахового вступного випробування у вигляді іспиту є виявлення знань, вмінь, навичок, наукових здобутків, якими володіє кандидат на вступ до аспірантури для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка.

2. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ

1. Еколого-економічні проблеми природокористування і охорони навколишнього середовища.
2. Загальна характеристика природних ресурсів України.
3. Планування раціонального використання природних ресурсів.
4. Економічна оцінка природних ресурсів.
5. Плата за природні ресурси і забруднення навколишнього природного середовища..
6. Екологічні витрати як елемент собівартості продукції.
7. Економічний механізм раціонального природокористування.
8. Економічна ефективність охорони природи.
9. Теорія економічних збитків від антропогенного впливу на навколишнє середовище.
10. Формування природоохоронних фондів.
11. Предмет економіки природокористування.
12. Основи теорії економічних збитків.
13. Оцінка економічної ефективності природоохоронних заходів.
14. Поняття про запобігання екологічних збитків.
15. Сутність економіко-екологічної безпеки
16. Економічний розвиток та екологічний фактор.
17. Економічна цінність природи та ефективність природокористування
18. Визначення показників використання природних ресурсів на підприємстві та аналіз природомісткості виробництва
19. Держава та ринок в охороні навколишнього середовища.
20. Економічний механізм екологізації економіки
21. Міжнародний досвід та співробітництво при вирішенні екологічних проблем
22. Вплив промислового підприємства на навколишнє середовище
23. Аналіз потенційних джерел забруднення навколишнього середовища
24. Ефективність виробництва різних видів енергії
25. Завдання та напрямки екологізації виробництва
26. Оптимізація споживання ресурсів
27. Принципи рециркулювання. Напрямки розвитку безвідходних технологій
28. Моніторинг природоохоронних інновацій
29. Показники економічної ефективності інноваційних природоохоронних

проектів

30. Міжнародний досвід і співробітництво в галузі охорони навколишнього природного середовища.

Література

1. Царенко О.М. Основи екології та економіка природокористування. Курс лекцій : навчальний посібник / О. М. Царенко, О. О. Несветов, М. О. Кадацький. – Суми : Вид. "Університетська книга", 2011. – 326 с.
2. Потравный И. М. Экономика и организация природопользования : учебник / И. М. Потравный, Н. Н. Лукьянчиков. – М. : ЮНИТИ – ДАНА, 2012. – 688 с.
3. Экология и экономика природопользования : учебник для вузов / под ред. проф. Э. В. Гирусова. – М. : ЮНИТИ, 2000. – 456 с.
4. Авраменко Н. Л. Екологія : навч. посіб. / Н. Л. Авраменко, С. Я. Цимбалюк. – 2-е вид., зі змінами та доп. – Ірпінь : ВЦ НУДПСУ, 2011. – 252 с.
5. Гречанівський О. Є. Радіаційна стійкість природних та штучних мінеральних матриць для довготривалої та екологічно-безпечної утилізації високоактивних радіоактивних відходів: монографія. – К. : Логос, 2012. – 127 с.
6. Данилишин Б.М. Економіка природокористування : підручник / Б. М. Данилишин, М. А. Хвесик, В. А. Голян. – К. : Кондор, 2010. – 465 с.
7. Економіка. Екологія. Управління : зб. наук. праць, № 1 / Держ. податкова служба України, Нац. ун-т держ. податкової служби України ; гол. ред. П. В. Мельник, заст. гол. ред. Л. Л. Тарангул. – Ірпінь : ВЦ НУДПСУ, 2012. – 464с.
8. Заверуха Н. М. Основи екології : навч. посіб. / Н. М. Заверуха В. В. Серебряков Ю. А. Скиба ; рец. : І. Г. Ємельянов [та ін.]. – 3-тє вид. – К. : Каравела, 2013. – 288с.
9. Мельник Л. Г. Эколого-экономические основы ресурсосбережения : монографія / Л. Г. Мельник, С. А. Скоков, И. Н. Сотник. – Суми : Университетская книга, 2013. – 229 с.
10. Скиба Ю. А. Моніторинг довкілля : навч. посібн. / Ю. А. Скиба, О. М. Лазебна ; рец. : А. П. Галкін [та ін.]. – К. : Каравела, 2013. – 216с.
11. Врублевська О.В. Економіка природокористування для екологів-дослідників : Навч. посібник для студентів ВНЗ. - Львів: Видавничий дім «Панорама», 2014. – 128 с. ISBN 978-966-8084-98-0
12. Арестов С.В. Механізм стимулювання розвитку екологічно безпечного туризму [Електронний ресурс] / С.В. Арестов, Ю.Я.Бунякова, М.О.Попова // Інфраструктура ринку : електронне наукове фахове видання. – Електронні дані. – [Одеса : Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій, 2020]. – № 49. – С. 226-231. - Режим доступу: <http://market-infr.od.ua/uk/49-2020>.
13. Арестов С.В. Перспективы развития инвестиционной среды в Украине в сфере природопользования [Електронний ресурс] / С.В. Арестов// Глобальні

та національні проблеми економіки : електронне наукове фахове видання. – Електронні дані. – [Миколаїв : Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, 2016]. – № 11. – С. 683-687. - Режим доступу: <http://global-national.in.ua/issue-11-2016>;

14. Арестов С.В. Инвестиционные проекты и их экономико-экологическое сопровождение [Електронний ресурс] / С.В. Арестов // Економіка та суспільство: електронне наукове фахове видання. – Електронні дані. – [Мукачево: Мукачівський державний університет, 2016]. – № 3. – С. 321-325. - Режим доступу: <http://www.economyandsociety.in.ua/>

15. Арестов С.В. / Комунікаційні механізми підвищення ефективності екологічних інвестицій в екосистемні послуги // Таврійський науковий вісник: Науковий журнал. – Економіка. Випуск 97, 2017. – с.3-11.

16. Арестов С.В. Экологически-безопасный туризм в Украине и его развитие [Електронний ресурс] / С.В. Арестов// Інфраструктура ринку : електронне наукове фахове видання. – Електронні дані. – [Одеса : Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій, 2018]. – № 25. – С. 568-573. - Режим доступу: <http://market-infr.od.ua/uk/>

17. Арестов С.В. Экологически-безопасный туризм в Одесской области [Електронний ресурс] / С.В. Арестов// Економіка та суспільство : електронне наукове фахове видання. – Електронні дані. – [Мукачево: Мукачівський державний університет, 2018]. – № 19. – С. 805-810. - Режим доступу: <http://www.economyandsociety.in.ua/>

18. Арестов С.В. Концепция содействия развития экологически-безопасного туризма в Одесской области [Електронний ресурс] / С.В. Арестов// Приазовський економічний вісник : електронне наукове фахове видання. – Електронні дані. – [Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2018]. – № 6(11). – С. 370-374. - Режим доступу: <http://pev.kpu.zp.ua/publication>

19. -Арестов С.В. Інвестиції в екологічні послуги та їх еколого-економічна ефективність / С.В. Арестов // Інституціалізація як фактор забезпечення розвитку системи інвестиційно-інноваційної безпеки України : колективна монографія. За заг. ред. Гальцової О. Л. – Запоріжжя, 2019. – С.20-41.

20. Melnyk L.G. Economic valuation of environmental goods and services in Ukraine / L. G. Melnyk, O. V. Kubatko// Актуальні проблеми економіки 2012. – №12 (138). – С. 106–112.

21. Melnyk L.G. The EU experience in economic systems adaptation to resource fluctuations through stimulation of green innovations/ L.G.Melnyk, O.V.Kubatko; //Актуальні проблеми економіки. – 2013.-№12 (150).– P. 36–42.

22. Sabadash V. Ecological conflicts in modern system of nature use: theoretical and methodological aspects // Економіст,2012. – 5. – P. 24–27.

3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Вступне випробування зі спеціальності 051 Економіка, що пропонується вступникам для продовження навчання за освітньо-науковою програмою підготовки докторів філософії, проводяться з метою виявлення у вступників теоретичних знань та практичних навичок, яких вони набули під час навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти, та визначення можливості вступників опанувати освітньо-наукову програму «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища» за спеціальністю 051 Економіка.

Мета вступного випробування – відбір претендентів на навчання за рівнем вищої освіти «Доктор філософії». Вступник, який бажає здобути ступінь вищої освіти «Доктор філософії» за спеціальністю 051 Економіка, повинен:

Знати:

– класифікаційні ознаки природних факторів та процесів антропогенного впливу на природу, основні методичні підходи до економічної оцінки природних ресурсів, основи платного природокористування в Україні, механізм формування кадастрів природних ресурсів, основні проблеми власності на природні ресурси та підходи до їх вирішення, сучасні тенденції та проблеми ресурсовикористання в Україні і світі, теоретико-методологічні засади природокористування, та вміти здійснювати економічну оцінку природних ресурсів із застосуванням існуючої методичної бази, розраховувати платежі суб'єктів господарювання за використання природних ресурсів, погіршення їх якості, забруднення тощо, складати кадастри природних ресурсів, визначати соціо-еколого-економічну ефективність ресурсовикористання на основі системи відповідних показників, здійснювати регіональний аналіз ефективності ресурсовикористання, визначати найбільш перспективні шляхи й заходи ресурсозбереження для конкретних суб'єктів господарювання та їх соціо-еколого-економічну ефективність, забезпечувати організаційний супровід таких заходів.

Вступні випробування проводяться в усній формі в 2 етапи:

На першому етапі здійснюється опитування претендента за екзаменаційними білетами, які містять 3 питання з наведеного у Розділі 1 переліку.

На другому етапі претендент надає презентацію наукового дослідження, яка показує наукові інтереси здобувача і містить об'єкт та предмет дослідження, методику розробки, майбутній результат та впровадження результатів в навчальний процес та/або у сфері господарства.

Кожен етап оцінюється окремо.

Відповіді на кожне запитання екзаменаційного білету оцінюються за шкалою ОДЕКУ згідно з п. 2.4 Положення про критерії оцінки знань студентів в ОДЕКУ, а потім виставляється підсумкова оцінка за рішенням

всіх членів комісії.

Презентація оцінюється за шестибальною шкалою:

0 – немає наукового доробку і дослідницьких пропозицій;

1 – немає наукового доробку але є обґрунтовані дослідницькі пропозиції;

2 – має науковий доробок представлений у вигляді дослідження та розрахунків у магістерській роботі, але не надав обґрунтовані дослідницькі пропозиції;

3 – має науковий доробок представлений у вигляді опублікованих тез, матеріалів доповідей, але не надав обґрунтовані дослідницькі пропозиції,

4 – має науковий доробок представлений у вигляді опублікованих тез, матеріалів доповідей та надав обґрунтовані дослідницькі пропозиції,

5 – має науковий доробок представлений у вигляді статті в фаховому виданні рекомендованому ДАК України, або в зарубіжному виданні та надав обґрунтовані дослідницькі пропозиції.